

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fehérvári János ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r. felpereseknek a dr. Imre György ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.998/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.171/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.171/2009/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság kijavított 2.M.998/2007/42. számú ítéletét megváltoztatva a felperesek keresetét elutasítja. Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek egyenként - tizenöt nap alatt - 35.000 /harmincötezer/ forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesek határozatlan időre szóló kinevezéssel álltak az é. M.ZS.Á.I.-nál közalkalmazotti jogviszonyban. E munkáltató 2007. augusztus 27-ei keltezéssel 2007. augusztus 31-ével munkáltató jogutód nélküli megszűnése jogcímmel kiadta részükre „közalkalmazotti jogviszony megszűnése, megszüntetése” elnevezésű nyomtatványt. Az indokolás szerint a képviselő-testület határozata alapján döntött a M.ZS.Á.I. jogutód nélküli megszűnéséről, valamint a rendeletében a csoportos létszámleépítésről. A fenntartó a végzettségüknek megfelelő más munkakört felajánlani nem tudott, ezért a közalkalmazotti jogviszonyt 2007. augusztus 31-ével a Kjt. 21. § (1) bekezdés c) pontja alapján szüntette meg. A felperesek alperessel szemben előterjesztett keresetükben kérték a közalkalmazotti jogviszonyuk jogellenes megszüntetésének megállapítását. Hivatkoztak arra, hogy a M.ZS.Á.I. jogutód nélküli megszűnése hiányában a jogviszonyuk valójában felmentéssel szűnt meg. Másrészt az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, mivel három volt iskolai dolgozó közalkalmazotti jogviszonyát felmentéssel szüntette meg és részükre 2007. augusztus 31-ét követően is folyósította a M.ZS.Á.I. gazdálkodókénti megjelölésével a felmentésre járó illetményt 2007. novemberéig, annak ellenére, hogy az iskolát 2007. szeptember 28-án a törzskönyvi nyilvántartásból törölték. A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság kijavított 2.M.998/2007/42. számú ítéletével megállapította, hogy a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát a M.ZS.Á.I.-ban É.-n jogellenesen szüntették meg. Kötelezte az

alperest a felperesek javára a felmentési időre járó átlagkereset és hat havi átalány-kártérítés megfizetésére 2007. szeptember 1-jétől járó törvényes késedelmi kamattal növelt összegben. A felpereseknek a 2007. szeptember 1-jétől elmaradt illetmény iránt előterjesztett kereseti kérelmét elutasította. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint É.K. mint a M.ZS.Á.I. fenntartója 2007. június 20-án tárgyalást kezdett a K.K. Kht. által működtetett D.P.Á.I., Sz.I.G. igazgatójával a M.ZS.Á.I. átvételéről. A képviselő-testület határozatával döntött, hogy átadja a M.ZS.Á.I. alapvető feladatellátási jogát a n. székhelyű K.K. Kht.-nak. A határozatával - figyelemmel a D.P.Á.I.SZ.I.G. - nak a M.ZS.Á.I. szakmai irányítására vonatkozó döntésére - hozzájárult az azzal kapcsolatos csoportos létszámleépítéshez. A határozatával a képviselő-testület a M.ZS.Á.I.-t 2007. augusztus 14-ei hatállyal megszüntette azzal, hogy jogutóda É.K.Ö. Alapfeladatainak jövőbeni ellátásáról É.K.Ö. gondoskodik, a vagyona feletti rendelkezési jogosultság É.K.Ö.-t illeti meg. A foglalkoztatottak vonatkozásában a munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek a jogutódlás időpontjában a jogelőd munkáltatóról a jogutód munkáltatóra szállnak át. Az intézkedéssel érintett munkavállalók létszáma 10 fő. A csoportos létszámcsökkentés végrehajtásának kezdő időpontja 2007. június 26. A határozattal a IV. rendű felperes iskolaigazgató magasabb vezetői megbízását 2007. augusztus 14-ével visszavonták azzal, hogy a M.ZS.Á.I.-t a képviselő-testület megszüntette, mivel az intézményt a K.K. Kht. útján társulási feladatellátási megállapodás formájában kívánják működtetni. A képviselő-testület a M.ZS.Á.I. tagintézményeként működött óvodát határozatával mint újonnan alapított óvodát hozta létre, az alapítás éveként azonban 1950-t jelölték meg. A M.ZS.Á.I. alkalmazottai részére a polgármester és a D.P.Á.I.SZ.G. igazgatója 2007. július 11-én tájékoztatást küldött, miszerint a közoktatási feladatot a 2007-2008. tanévtől a n. székhelyű K.K. Kht. fogja ellátni, de csak három tanító, két szakos tanár, és egy takarító munkakörű dolgozót kívánnak továbbfoglalkoztatni. A M.ZS.Á.I. mint intézmény 2007. augusztus 15-ével megszűnik, a korábban ezen belül működő óvoda új intézményként működik tovább. Az általános iskolai oktatást közoktatási megállapodás keretében a K.K. Kht. által működtetett D.P.Á.I.SZ.G. látja el. A képviselő-testület döntése alapján csoportos létszámcsökkentésre kerül sor. A határozatával a képviselő-testület a M.ZS.Á.I. megszüntető okiratáról szóló határozatot módosította oly módon, hogy megállapította, az általános iskolának nincs jogutódja, vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében jogutód az alapító szerv, amely helytállási kötelezettséggel tartozik. Az alapfeladatok jövőbeni ellátásáról a K.K. Kht. gondoskodik. A vagyona feletti jogosultság É.K.Ö.-t illeti meg. Foglalkoztatottainak jogviszonya a Kjt. 25. § (1) bekezdés c) pontja alapján szűnik meg 2007. augusztus 31-ével. A képviselő-testületi határozat tartalmazza azt is, hogy csoportos

létszámcsökkentést rendelnek el, amelynek kezdő időpontja 2007. június 26. 2007. július 31-én a polgármester arról tájékoztatta a pedagógusokat, hogy az iskolát a képviselő-testület jogutód nélkül 2007. augusztus 31-ei időponttal megszüntette. Ezáltal a teljes közalkalmazotti létszám álláshelyeit is megszüntette. Ennek alapján a munkáltató létszámleépítésről szóló döntést hozott a rendelet módosításával, amely 2007. július 31-én lép hatályba. A jogviszony megszűnésével kapcsolatos iratok átadására e tájékoztatást követő 30 nap után kerül sor. A képviselő-testület határozatával jóváhagyta a közoktatási megállapodást, amely É.K.Ö. mint támogató és a K.K. Kht. mint támogatott és mint a M.ZS.Á.I. fenntartója között jött létre. A M. törzskönyvi nyilvántartásából 2007. szeptember 28-án 2007. augusztus 31-ével a M.ZS.Á.I.-t törölték. A K.K. Kht. a Sz.SZ.B.M.K. főjegyzőjétől engedélyt kapott arra, hogy É.-n a 2007-2008-as tanévtől a működését megkezdje. A M.ZS.Á.I. volt székhelyét mint a K.K. Kht. új telephelyét 2007. július 2-án nyilvántartásba vették. A M.ZS.Á.I. óvoda tagintézményében két óvodapedagógus és egy fizikai alkalmazott részére 2007. április 15-ével felmentést adtak ki, és a felmentési időre járó átlagkeresetet az iskola törzskönyvi nyilvántartásból történő törlését követően is folyósították a részükre. A munkaügyi bíróság által levont jogkövetkeztetés szerint É.K.K.T. jogutódlással szüntette meg a M.ZS.Á.I.-t. Annak tagintézményeként működő óvoda vonatkozásában É.K.Ö.-t jelölte meg jogutódként, mert azt 1950-től jogfolytonosan működő intézményként alapította. A határozatban pedig a M.ZS.Á.I. jogutódjaként É.K.Ö. szerepelt. Bár ezt a határozatot a határozattal módosították, annak azon rendelkezését, amely a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozott, nem érintették. A jogviszony megszűnéséről szóló intézkedés kiadását megelőzően adott tájékoztatások és maga az intézkedés is ellentmondó, egyrészt a Kjt. 25. § (1) bekezdés c) pontjára, másrészt csoportos létszámcsökkentésre hivatkozik. Továbbá nem megszűnésről rendelkezik, hanem megszüntetésről döntött a munkáltatói jogkörgyakorló olyan időpontban, amikor a munkáltató még nem szűnt meg. Jogellenes az egymásnak ellentmondó és egymást kizáró intézkedések meghozatala. Jogutód nélküli megszűnésről nem lehet szó, mert a valós helyzet az, hogy a képviselő-testület jogutód nélküli megszüntetést határozott el, azonban ez csak részben valósult meg, míg a közalkalmazotti jogviszony létszámcsökkentés miatti megszüntetése azért ütközik jogszabályba, mert a közalkalmazotti jogviszony jogutód nélküli megszűnés miatt nem szüntethető meg, hanem az a jogszabály erejénél fogva szűnik meg. E mellett a munkaügyi bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a fenntartó önkormányzat - a látszat ellenére - a M.ZS.Á.I.-t 2007. augusztus 31-ével megszüntette. Az óvoda tovább folytatta tevékenységét, míg az általános iskola egyes dolgozóinak az általános iskola nevében kifizették a felmentési időre járó juttatásokat. Ez utóbbi intézkedés az Mt. 4. § (1) bekezdésébe és 5. § (1) bekezdésébe is ütközik. A munkavállalók

egyes csoportjait nem lehet amiatt megkülönböztetni, hogy a felmentési átlagkeresethez adnak-e állami támogatást, avagy sem, a polgármester tanúvallomása alapján pedig a felperesek jogviszonyát ezért nem felmentéssel szüntették meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.21.171/2009/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletének fellebbezett részét a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezések körében részben megváltoztatta, egyebekben fellebbezett részét helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperesek másodfokú perköltsége megfizetésére. A megyei bíróság a munkaügyi bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, azonban csak részben találta helyesnek az abból levont jogkövetkeztetést. Megállapította, hogy a M.ZS.Á.I. nem jogutód nélkül szűnt meg. Az alperes alapfeladatának minősülő általános iskolai oktatási feladatot társulásos formában fenntartott oktatási intézmény vette át a megkötött megállapodással, és óvoda alapítására is sor került. A Kjt. 38. § (1) bekezdés alapján a közalkalmazotti jogviszony tekintetében is alkalmazandó Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti munkajogi jogutódlás valósult meg, hiszen a feladatkörnek, az erőforrásoknak az átruházása részlegesen megvalósult. A munkajogi jogutódlás megállapíthatóságát nem érinti az sem, hogy az önkormányzat mint fenntartó az Áht. 90. § (1) bekezdés c) pontja alapján a korábbi költségvetési szervet megszüntette, de részben új költségvetési szervet hozott létre, részben pedig a feladat ellátását nem önálló költségvetési szerv keretében oldotta meg. Az Áht. 90. § (3) bekezdése szerint csak a vagyoni jogokra és kötelezettségekre vonatkozóan kell a megszűnő költségvetési szerv jogutódjának tekinteni az alapító szervet, de csak akkor, ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik. A perbeli esetben ezt az eltérést azonban az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontja biztosítja a munkajogi jogutódlás szabályozásával. É.K.K. határozata döntött a M.ZS.Á.I. megszüntetéséről, megállapította, hogy jogutódja É.K.Ö. A munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek a jogutódlás időpontjában a jogelőd munkáltatóról a jogutód munkáltatóra szállnak át. A határozatban e határozatot úgy módosították, hogy a M.ZS.Á.I. megszüntetésével az önkormányzati feladatot a K.K. Kht.-nak adta át. A vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében lett jogutód az alapító szerv. E helytállási kötelezettségre tekintettel perelhatték a felperesek az önkormányzatot. A munkajogi jogutódlásra figyelemmel a felperesek közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése jogellenesen történt, így az elsőfokú bíróság helyesen vonta le a jogellenesség jogkövetkezményeit. Osztotta a megyei bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy az alperes egymásnak ellentmondó intézkedései folytán rendeltetésellenesen gyakorolta a jogát, így a teljes felmentési időre illeti meg az átlagkereset a felpereseket. Ugyanakkor az átalány-kártérítés után kamatfizetési kötelezettség az ítélet jogerőre emelkedése napjától terheli az alperest. Az alperes

felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát, a felperesi keresetek elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy alperes fenntartóként az általános iskolát mint költségvetési szervet jogutód nélkül megszüntette. Ezt követően a településen kötelező önkormányzati feladatként az általános iskolai oktatást nem az általa alapított költségvetési intézmény útján biztosította, hanem azt a K.K. Kht. által fenntartott oktatási intézmény útján a vele kötött közoktatási megállapodással látja el. Alaptalan ezért a jogerős ítélet megállapítása, hogy az alperes társulásos formában tartja fenn az oktatási intézményt. Az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt munkajogi jogutódlás megállapíthatóságának azon feltétele hiányzott, miszerint a jogutód és a jogelő munkáltatónak azonos munkavégzésre vonatkozó jogszabály hatálya alá kell tartoznia. Alperes nem sértette meg sem a rendeltetésszerű joggyakorlás, sem az egyenlő bánásmód követelményét. A felperesek egyértelmű tájékoztatást kaptak arról, hogy a közalkalmazotti jogviszonyuk megszűnésének jogcíme jogutód nélküli megszűnés. A felperesek nem eshetnek azonos megítélés alá a 2007. áprilisában felmentett három közalkalmazottal, miután az ő felmentésük idején a munkáltató még nem tudta, hogy jogutód nélküli megszüntetésre fog sor kerülni. A jogerős ítélet a Pp. 221. § megsértésével, az egyenlő bánásmód követelményének kérdésével nem is foglalkozott. Sérelmezte továbbá, hogy a Kjt. 34. § (7) bekezdése ellenére a teljes felmentési időre járó átlagkereset megfizetésére kötelezték a bíróságok, holott a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése esetén csak a munkavégzés alóli mentesítési időre járó átlagkereset megfizetésére lenne köteles. A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban történő fenntartására irányult. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati kérelem alapos. A felülvizsgálati eljárásban is irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a költségvetési intézményként működő M.ZS.Á.I.-t az alapító a határozatot módosító határozatában jogutód nélkül szüntette meg. Ez utóbbi határozat alapján történt meg a M.ZS.Á.I. mint költségvetési szerv törzskönyvi nyilvántartásból való törlése. E határozattal elfogadott megszüntető okirat szerint a megszűnő költségvetési szervnek nincs jogutódja, az Áht. 90. § (3) bekezdése alapján a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében jogutód az alapító szerv, amely helytállási kötelezettséggel tartozik. Ugyanakkor az általános iskolai alapfeladatok jövőbeni ellátásáról a K.K. Kht. gondoskodik. Ennek megfelelően került sor a K.K. Kht. által alapított D.P.Á.I.SZ.I.G. telephelyének a volt M.ZS.Á.I. székhelyével történő kibővítésére, és E.-n az általános iskolai feladatoknak a D.P. oktatási intézmény által, közoktatási megállapodás keretében történő ellátására : tehát ezen önkormányzati kötelező feladatellátás nem költségvetési szerv útján valósult meg 2007. augusztus 31-ét követően. Ezért az Mt. 85/A. §

(1) bekezdés b) pontjában foglalt munkajogi jogutódlás szabályai nem voltak alkalmazhatók. Ennek feltétele ugyanis az erőforrásoknak ugyanazon törvény hatálya alá tartozó szervezet, vagy személy számára történő átadása. A felperesek az általános iskolai szakfeladaton voltak foglalkoztatva, ezért az óvodai szakfeladatot ellátók új költségvetési intézményben történő továbbfoglalkoztatása az ő közalkalmazotti jogviszonyukban munkáltatói jogutódlást nem eredményez. A 2007. augusztus 27-én átadott munkáltatói intézkedést megelőzően a 2007. július 31-ei tájékoztatásból a felperesek már értesültek volt munkáltatójuk jogutód nélküli megszűnéséről. Ennek megfelelően a Kjt. 25. § (1) bekezdés c) pontjára, (vagyis a tényleges helyzetnek megfelelő) jogutód nélküli megszűnés valós jogcímre történő konkrét hivatkozással került sor a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére. A közalkalmazotti jogviszony e jogcímen történő megszűnése a törvény erejénél fogva a törvényi feltételek megvalósulása esetén bekövetkezik. Így arra nincs kihatással az, hogy a munkáltató megszűnés, vagy megszüntetés szóhasználatával közli e tényt a közalkalmazottakkal. Nincs kihatással az sem, hogy a megszünt költségvetési szerv helyett a felmentési átlagkereset havi rendszerességgel történő fizetésére vonatkozó Kjt. 37/A. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettséget az Áht. 90. § (3) bekezdés alapján helytállni tartozó fenntartó teljesíti a megszünt költségvetési szerv mint gazdálkodó költséghelyén. Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a költségvetési intézmény jogutód nélküli megszűnésére vonatkozó döntés meghozatalát megelőzően felmentett közalkalmazottaknak a törvény szerint járó felmentési illetményét folyósítják, míg a jogutód nélküli megszűnéssel érintett közalkalmazottak a Kjt. 37. § (1) bekezdés c) pontja alapján csak végkielégítésben részesülnek, felmentési időre járó átlagkeresetben nem.

Alaptalanul állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az alperes a jogviszony megszűnésekor rendeltetésellenesen gyakorolta jogait. Az erről szóló munkáltatói intézkedés egyértelműen a Kjt. 25. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozik, összhangban az intézkedésben is megjelölt határozattal, függetlenül attól, hogy csoportos létszámcsökkentésre is utalnak a rendelettel, mely utóbbi a helyi költségvetésben meghatározott költségvetési intézmények létszámkeretét módosította. A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperesek keresetét elutasította. A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felpereseket az együttes első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja és 3. § (3) bekezdés alapján a le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a 14. § rendelkezései alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. március 2.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó
bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő